

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ
громадських організацій та об'єднань виробників
агропродовольчого сектору України

19 квітня 2023

Представництво ЄС в Україні
вул. Володимирська, 101,
Київ, Україна 01033
delegation-ukraine@eeas.europa.eu

Спільнота громадських організацій та об'єднань виробників агропродовольчого сектору України вкрай стурбована ситуацією, що склалася із заборону ввезення / транзиту українського продовольства до певних країн ЄС.

Вже більше року українські аграрії переживають чи не найскладніше випробування за всю історію незалежної України. Неспровокована повномасштабна війна росії проти України поставила під сумнів виживання всіх галузей економіки України, в тому числі і аграрної. Починаючи з 24 лютого 2022 року, вітчизняний АПК постійно зазнає фінансових та фізичних збитків: заблоковані порти, знищені виробничі потужності, обстріляні та заміновані українські поля, на яких час від часу підривається техніка разом з працівниками. Цей перелік не є вичерпним, оскільки війна щоденно додає нових ризиків діяльності агротоваровиробників.

Внаслідок ведення бойових дій, значна частина українських полів є потенційно замінованими, що неминуче тягне за собою скорочення посівних площ та зменшення врожаю. Окрім цього, неможливість експорту продукції призвела до скорочення ліквідності українських аграріїв. Не маючи такої дотаційної підтримки як в країнах ЄС (довоєнний рівень дотацій в прибутку українського АПК в середньому складав до 2% проти майже 40% в країнах ЄС) та враховуючи катастрофічне падіння прибутковості сектору, вітчизняні аграрії вже відчують кризу нестачі оборотних коштів та витратних матеріалів для проведення посівної кампанії та подальших польових робіт. Все це невідворотно вплине на результати врожаю 2023. Так, якщо у 2021 році український аграрний сектор зібрав врожай близько 109 млн т зернових та олійних, у 2022 аграрії намолотили лише 71 млн т; цього року прогноз врожаю ще більш невтішний та очікується на рівні 59 млн т. Такі дані свідчать про стрімке падіння розвитку не тільки аграрного сектору, але і економіки держави в цілому. Також це призведе до продовження кризи світової харчової безпеки.

Ще весною 2022 року світ усвідомив важливість українського аграрного сектору: щорічно наша держава експортувала мільйони тон агропродовольчої продукції, яка годувала більше 400 млн людей по всьому світу. Вже в травні 2022 нестача українського зерна призвела до пікового зростання цін на збіжжя на світовому ринку за останні 25 років, а індекс цін ФАО на зерно побив рекордне значення (173,5) за всю історію спостережень, створивши умови для стрімкого падіння ціни на внутрішньому ринку України. Можливість голоду в бідних країнах Африки та Азії, а отже, і нової хвилі

міграції до країн Європи, призвела до започаткування Шляхів солідарності зі сторони ЄС та Чорноморської зернової ініціативи за підтримки партнерів з ООН та Туреччини. Так, в березні 2023 близько 50% експорту забезпечували саме Шляхи солідарності ЄС.

Український АПК вдячний міжнародним партнерам за підтримку в запровадженні ініціатив, адже внаслідок війни росії проти України, ці шляхи експорту – єдині можливості для українських аграріїв збувати свою продукцію закордон, підтримувати власну життєдіяльність та продовжувати гарантувати світову харчову безпеку. Без повноцінної роботи цих шляхів експорту відбувається не тільки подальше руйнування світових ланцюгів доданої вартості та постачання продукції, що спричиняє фінансові збитки як українським, так і іноземним виробникам. Це також загострює проблему нестачі їжі та повертає потенційний ризик голоду в бідних країнах.

Саме тому, українські аграрії висловлюють свою стурбованість рішенням Урядів Польщі, Угорщини та Словаччини про заборону на імпорт агропродовольчої продукції з України. Таке рішення також провокує певні аналогічні дії інших країн ЄС сусідів України. Наразі тривають певні дискусії в Румунії та Болгарії. **Запровадження обмежувальних торгових заходів зі сторони країн ЄС суперечить багатьом міжнародним договорам, в тому числі правилам торгівлі СОТ, нормам ЄС про спільний ринок, Угоді про Асоціацію між Україною та ЄС (та її торговельної частини ПВЗВТ), а також підриває постулати запроваджених ЄС Шляхів Солідарності.**

Ринки східних країн ЄС ніколи не були ключовими для українського зерна чи іншої аграрної продукції, враховуючи високий рівень сільськогосподарського виробництва в цих країнах. А тому **обставини, що склалися на сьогоднішній день, мають виключно ситуативний характер, спричинений війною росії та закриттям українських портів Чорного та Азовського морів.** Ми розуміємо, що під час війни обсяги експорту до країн ЄС-сусідів України значно збільшилися (особливо за умови нестабільної роботи «зернового коридору») і це має певний вплив на їх ринок. Тим не менш, лівова частка продукції йде транзитом до інших країн, і в цьому є основна зацікавленість українського агросектору. Разом з тим важливою є послідовність і передбачуваність торговельної політики, адже до повномасштабного вторгнення Україна налагодила взаємовигідну співпрацю з країнами ЄС щодо торгівлі агропродовольчою продукцією. Раптова повна заборона імпорту негативно впливає на раніше налагоджені зв'язки, укладені контракти та ритмічні постачання окремих видів агропродукції.

Враховуючи складну соціально-політичну ситуацію, що склалась у сусідніх країнах ЄС, ми **закликаємо європейських колег до відкритого діалогу із залученням представників Європейських інституцій для пошуку компромісних рішень, що не суперечитимуть правилам та нормам ЄС. В той же час, запровадження односторонніх заборон на імпорт та транзит створить додатковий тиск не тільки на українських аграріїв, але і призведе до поглиблення кризи зі світовою харчовою безпекою. Будь-які спекуляції на темі запровадження заборони на транзит української агропродовольчої продукції є недопустимими, оскільки від них залежить не лише економічне благополуччя європейських фермерів, але і виживання як українських аграріїв, так і споживачів української продукції по всьому світу.**

Водночас, ми звертаємось до представників Європейської Комісії з проханням посприяти зняттю жорстких обмежень щодо торгівлі між східними країнами ЄС та Україною. Також, враховуючи невизначеність у термінах закінчення війни та відновлення повноцінної роботи українських морських портів, українські аграрії звертаються з прохання сприяти розвитку логістичної інфраструктури східних країн ЄС. Від реалізації логістичних проектів в східних членах ЄС суттєво виграють логістичні перевізники, агротоваровиробники цих країн та переробні підприємства, що розміщені в західних країнах ЄС.

Провідні громадські організації та об'єднання виробників агропродовольчого сектору України ще раз висловлюють Вам свою повагу та очікують на позитивне вирішення даної ситуації. Впевнені, що відкритий, конструктивний діалог з нашими партнерами ЄС та добрими сусідами призведуть до узгодження формату подальшого взаємовигідного співробітництва та лише посилять нас у боротьбі проти агресії з боку російської федерації.

З повагою

Директор ГС «Всеукраїнський аграрний форум», Марія Дідух

Голова ГС «Аграрний союз України», Геннадій Новіков

Голова ГС «Всеукраїнська аграрна рада», Андрій Дикун

Директор виконавчий Асоціації «Союз птахівників України», Сергій Карпенко

Генеральний директор Асоціації «Укроліяпром», Степан Капшук

Виконавчий директор Насінневої асоціації України, Сюзанна Григоренко

Т.в.о. Голови правління НАЦУ «Укрцукор», Назар Михайловин

Генеральний директор Асоціації виробників молока України, Ганна Лавренюк

Виконавчий директор Спілки молочних підприємств України, Арсен Дідур

Голова правління галузевого об'єднання «Укрхарчопром», Директор Спілки «Борошномели України», Родіон Рибчинський

Президент ВГО «Українська аграрна конфедерація», Леонід Козаченко

Генеральний директор асоціації «Український клуб аграрного бізнесу», Роман Сластьон

Генеральний директор Об'єднання підприємств хлібопекарної галузі «Укрхлібпром», Олександр Васильченко

Президент Всеукраїнської асоціації пекарів, Олександр Тараненко

Президент Української горіхової асоціації, Геннадій Юдін

Президент асоціації «Укркондпром», Олександр Балдинюк

Президент ГС «Співтовариство виробників і споживачів бобових України», Антоніна Скляренко

Президент асоціації українських виробників «Морозиво і заморожені продукти», Ігор Бартковський

Директор асоціації «Співдружність харчовиків», Геннадій Кузнєцов

Голова правління Національної асоціації молочників України «УКРМОЛПРОМ», Василь Бондаренко

Президент асоціації «Свинарі України», Оксана Юрченко

Президент Всеукраїнської асоціації імпортерів м'яса та м'ясопродукції, Василь Король

Президент Асоціації «Ягідництво України», Ірина Кухтіна

Виконавчий директор асоціації «М'ясної галузі», Микола Бабенко

Генеральний директор Української корпорації по виноградарству і виноробній промисловості «Укрвинпром», Володимир Кучеренко

Генеральний директор Національної асоціації "Укрконсервмолоко", Тамара Нагайцева

Директор асоціації «Українських імпортерів риби і морепродуктів», Дмитро Загуменний

OPEN APPEAL
Nongovernmental Organizations and Unions of Producers of the
Ukraine AgriFood sector

19, April 2023

Delegation of the European Union to Ukraine
101 Volodymyrska Str., Kyiv, Ukraine 01033
delegation-ukraine@eeas.europa.eu

Nongovernmental Organizations and Unions of Producers of the Ukraine AgriFood sector is highly concerned about the situation that has developed with the ban on the import/transit of Ukrainian food to certain EU countries.

For more than a year now, Ukrainian farmers have been experiencing almost the biggest challenges in the entire history of independent Ukraine. Russia's unprovoked full-scale war against Ukraine questioned the survival of all sectors of Ukraine's economy, including agriculture. Starting from February 24, 2022, the domestic agricultural industry constantly suffers financial and physical losses: blocked ports, destroyed production facilities, and mined Ukrainian fields, where equipment and employees are occasionally blown up. This list is not exhaustive, as the war adds new risks to the activities of agricultural producers every day.

As a result of the hostilities, a large part of Ukrainian fields are potentially mined, which inevitably entails a reduction in cultivated areas and a decrease in the harvest. In addition, export limitations led to a reduction in the available funds for Ukrainian farmers. Not having such subsidy support as in the EU countries (the pre-war level of subsidies in the profit of the Ukrainian agricultural industry averaged up to 2% compared to almost 40% in the EU countries) and taking into account the catastrophic drop in the profitability of the sector, domestic farmers are already experiencing shortages in working capital and inputs for carrying out the sowing campaign and further fieldwork. All this will inevitably affect the results of the 2023 harvest. So, if in 2021 the Ukrainian agricultural sector harvested about 109 mln t of grains and oilseeds, in 2022, farmers harvested only 71 mln t; this year, the harvest forecast is even more disappointing and is expected at the level of 59 mln t. Such data indicate a sharp decline in the development of the agricultural sector, but also the economy of the state as a whole. It will also lead to the continuation of the global food security crisis.

In the spring of 2022, the world realized the importance of the Ukrainian agricultural sector: our country exported millions of tons of agri-food products annually, which fed more than 400 mln people worldwide. Already in May 2022, the shortage of Ukrainian grain on the international market led to a peak increase in grain prices for the last 25 years, and the FAO grain price index broke a record value (173.5) in the entire history of observations, creating conditions for a sharp drop in prices on the domestic market of Ukraine due to high stocks. The possibility of famine in developing countries of Africa and Asia, and therefore a new wave of migration to European countries, led to the initiation of Solidarity Lanes by the EU and the

Black Sea Grain Initiative with the support of partners from the UN and Turkey. Still, in March 2023, about 50% of exports were provided by EU Solidarity Paths.

The Ukrainian agricultural sector is grateful to international partners for their support in the implementation of initiatives because, as a result of Russia's war against Ukraine, these export routes are the only opportunities for Ukrainian farmers to sell their products abroad, support their livelihoods and continue to guarantee global food security. Without the full-fledged operation of these export routes, not only the further destruction of the global value chains and product supply, which causes financial losses to both Ukrainian and foreign manufacturers. It also exacerbates the problem of food shortages and brings back the potential risk of famine in poor countries.

That is why Ukrainian farmers express their concern about the decision of the Governments of Poland, Hungary and Slovakia to ban the import of agri-food products from Ukraine. Such a decision also provokes similar actions in other EU countries neighbouring Ukraine. Currently, some discussions are ongoing in Romania and Bulgaria. **The introduction of restrictive trade measures by EU countries contradicts many international agreements, including WTO trade rules, EU rules on the common market, and the Association Agreement between Ukraine and the EU, and also undermines the postulates of Solidarity Lanes introduced by the EU.**

Eastern EU markets have never been key for Ukrainian grain or other agricultural products, given these countries' high level of agricultural production. And therefore, **the circumstances that have developed today are exclusively situational, caused by the Russian war and the closure of the Ukrainian ports of the Black and Azov seas.** We understand that during the war, the volume of exports to the EU neighbouring countries of Ukraine increased significantly (especially given the unstable operation of the "grain corridor"), which had a particular impact on their market. Nevertheless, the vast majority of products go in transit to other countries, and this is the main interest of the Ukrainian agricultural sector. At the same time, the consistency and predictability of the trade policy are essential because, before the full-scale invasion, Ukraine established mutually beneficial cooperation with the EU countries regarding trade in agri-food products. A sudden complete ban on imports harms previously established relationships, contracts and rhythmic supply of certain agricultural products.

Considering the complex socio-political situation that has developed in neighbouring EU countries, **we call on our European colleagues to open dialogue with the involvement of representatives of European institutions to find compromise solutions that do not conflict with EU rules and regulations. At the same time, the introduction of unilateral bans on import and transit will create additional pressure on Ukrainian farmers and lead to a deepening of the global food security crisis. Any speculations about introducing a ban on the transit of Ukrainian agri-food products are unacceptable** since the economic well-being of European farmers depends on them and the survival of Ukrainian farmers and consumers of Ukrainian products worldwide.

At the same time, we appeal to the representatives of the European Commission with a request to facilitate the removal of strict restrictions on trade between the eastern EU countries and Ukraine. Also, considering the uncertainty regarding the end of the war and the restoration of the entire operation of Ukrainian seaports, Ukrainian agrarians are requesting to contribute

to developing the logistics infrastructure of the eastern EU countries. Logistics carriers, agricultural producers of these countries and processing enterprises in the western EU countries will benefit significantly from implementing logistics projects in the east of EU members.

Leading public organizations and associations of producers of the agro-food sector of Ukraine once again express their respect to you and expect a positive solution to this situation. We are sure that an open, constructive dialogue with our EU partners and good neighbours will lead to agreement on the format of further mutually beneficial cooperation and will only strengthen us in the fight against aggression from the Russian Federation.

Sincerely Yours

Director Ukrainian National Agrarian Forum, Mariia Didukh

Chairman of the board of the NGO "Ukrharchoprom", Director Union "Millers of Ukraine", Rodion Rybchynskyi

Head Public Union "Agrarian Union of Ukraine", Gennadiy Novikov

President All-Ukrainian public organization "Ukrainian Agrarian Confederation", Leonid Kozachenko

Head Public Union "All-Ukrainian Agrarian Council", Andrii Dykun

General director Association "Ukrainian Agribusiness Club", Roman Slaston

Executive director Association "Poultry Union of Ukraine", Sergiy Karpenko

Chairman of the Board Association of Bakery Enterprises "Ukrkhlibprom", Olexander Vasylenko

CEO Ukroliyprom Association, Stepan Kapshuk

President All-Ukrainian Association of Bakers, Olexandr Taranenko

Executive Director Seed Association of Ukraine, Siuzana Grygorenko

President Ukrainian Nut Association, Hennadii Yudin

Acting Chairman of the National Association of Sugar Producers of Ukraine, Nazar Mykhailowyn

President of the association "Ukrkondprom", Oleksandr Baldynyuk

Director General, Association of Milk Producers, Hanna Lavreniuk

President Community of pulse producers and customers of Ukraine, Antonina Sklyarenko

Executive Director Union of the Dairy Enterprises of Ukraine, Arsen Didur

President Association "Ukrainian Ice-cream and frozen products", Igor Bartkovsky

Director of the Association "Food Association", Hennadiy Kuznetsov

Executive director of the association "Meat industry", Mykola Babenko

Chairman of the Board National Association of milk producers of Ukraine «UKRMOLPROM», Vasyl Bondarenko

CEO Ukrvinprom, Director SC Ukrainian Wine Institute, Volodymyr Kucherenko

**President Association of Pig Producers of
Ukraine, Oksana Yurchenko**

**Director National Association of
Manufacturers of Baby Food, Milk and
Juice Products "Ukrkonservmoloko",
Tamara Nagaitseva**

**President All-Ukrainian Association of
Importers of Meat and Meat Products,
Vasyl Korol**

**Director of the Association "Ukrainian
Importers of Fish and Seafood",
Dmytro Zagumennyi**

**President of Ukrainian Berries
Association, Iryna Kukhtina**